

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.336/2010/8.sz.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2010. szeptember 8-án megtartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozta és kihirdette az alábbi

ítéletet:

Az emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt I.rendű vádlott neve és társa ellen indított büntetőügyben a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2010. március 26. napján kelt 5.B.1665/2007/67. számú ítéletét megváltoztatja a következők szerint.

I.r. vádlott fő-és mellékbüntetésének tartamát egyaránt 4 (négy) évre,

II.r. vádlottal szemben alkalmazott joghátrányt pedig 8 (nyolc) hónap fogházra súlyosítja. A fogházbüntetés végrehajtását 2 (kettő) évi próbaidőre felfüggeszti.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja azzal, hogy I.r. vádlott lakóhelyének címe szám, személyazonosító igazolványának száma pedig .

A másodfokú eljárásban összesen 43.205 (negyvenháromezer-kettőszázöt) Ft bűnügyi költség merült fel, melyből I.r. vádlott külön visel 20.000 (húszezer) Ft-ot, II.r. vádlott külön visel 7500 (hétezer-ötszáz) Ft-ot. A vádlottak egyetemlegesen viselnek 13.830 (tizenháromezer-nyolcszázharminc) Ft-ot, míg 1875 (egyezer-nyolcszázhetvenöt) Ft bűnügyi költséget az állam visel.

Indokolás:

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság a rendelkező részben írt határozatával I.r. vádlottat emberölés bűntettének kísérlete miatt 2 év 6 hónap börtönre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte, II.r. vádlottat pedig garázdaság vétsége miatt 2 évre próbára bocsátotta és elrendelte pártfogó felügyeletét.

A szabadságvesztésbe beszámította I.r. vádlott által előzetes fogva tartásban töltött időt.

A bűncselekmény elkövetésének eszközeit elkobozta, rendelkezett más bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

Az ítéleti tényállás lényege szerint 2007. április 1-jén I.r. vádlott egy késsel a nyakán megvágta az őt erőszakos módon korábbi vita miatt kérdőre vonó és arca felé ütő id. , majd ezt követően az eszközzel a hátán is megsebezte.

Az események során II.r. vádlott pedig fenti sértett fiát, vágta hátba egy ásóval.

I.r. vádlott bántalmazása következtében nyolc napon túl gyógyuló, de életveszélyesnek nem tekinthető sérüléseket szenvedett, míg II.sértettnél sérülés nem alakult ki.

Az ítélet ellen egyrészt az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlottak terhére, súlyosítás, I.r. vádlottnál a fő-és mellékbüntetés tartamának felemelése, II.r. vádlottnál végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett fogházbüntetés kiszabása érdekében.

Másrészt I.r. vádlott és védője, részletes írásbeli indokolást csatolva, jogos védelem megállapítása és felmentés céljából, másodsorban a cselekmény enyhébb minősítéséért (testi sértés) és a büntetés enyhítése végett éltek jogorvoslattal.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.247/2008. számú átiratában, és képviselője a fellebbezési tárgyaláson az ügyészi fellebbezést fenntartva, a szerint az első fokú ítélet megváltoztatását, a büntetések súlyosítását indítványozta.

A másodfokú tárgyaláson I.r. vádlott védője fellebbezését fenntartva elsősorban jogos védelemre hivatkozva a felmentést, másodlagosan enyhébb minősítés megállapítását, a terhelti cselekmény súlyos testi sértésként minősítését indítványozta.

II.r. vádlott védője elsődlegesen az ítélet helybenhagyását, másodlagosan szintén jogos védelemre hivatkozva a terhelt felmentését kérte.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be.348.§ (1) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbírált.

A felülbírálat során megállapította, hogy a megyei bíróság a bizonyítási eljárást alapvetően a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le.

Egyes tanúkat a per során többször kihallgatott és olykor egy kihallgatás menetében is, több ízben figyelmeztette őket a Be.82.§ (1) bekezdés b) pontjában foglalt relatív mentességi jogra.

A töretlen bírói gyakorlat szerint egy adott eljárási szakaszban, így a tárgyaláson is, csak egy ízben kell elvégezni a felmerülő mentességi okra a kioktatást, irányadó ez akkor is, ha több alkalommal kerül sor a tanú kihallgatására. Egy kihallgatás során pedig feltétlen elkerülendő a többszöri kioktatás, mely alkalmas lehet a tanúvallomás befolyásolására. Abszolút, vagy súlyos relatív eljárási szabálysértés azonban nem történt.

A megyei bíróság ügyfelderítési kötelezettségének nagyrészt eleget tett. A megállapított tényállás azonban részben felderítetlen, hiányos és iratellenes [Be.351.§ (2) bekezdés a), b) és c) pont].

Felderítetlenséget jelent, hogy az elsőfokú bíróság nem tárta fel a vádlotti és sértetti oldal testi adottságokból fakadó erőviszonyait, így a tényállás hiányos is. Másrészt feltétlen indokoltsága ellenére nem végezte el a szükséges szembesítéseket. A vádbeli cselekményt közvetlenül észlelő személyek lényeges kérdésekben ellentétes vallomást tettek, ennek ellenére a megyei bíróság a büntetőjogi főkérdésekre is kihatással bíró ellentmondásokat nem kísérelte meg feloldani. I.r. vádlott ugyan nem kívánt vallomást tenni, így nem volt szembesíthető, , illetve tanúk kihallgatása során azonban a szembesítések által az

ellentétek feloldására lehetőség volt, de a bíróság erre nem fordított kellő figyelmet. tanúvallomása éles ellentétben állt a terhelti oldal, valamint a saját érdekkörébe tartozó tanúk vallomásával abban a kérdésben, hogy az I.r. vádlott megragadta-e sértett haját a nyak megvágása előtt. Ilyen történetet végig állított, míg tanú és az I.r. vádlott vitatták ezt.

Jelentős eltérés továbbá, hogy a vádbeli eseményeket közvetlen közléről észlelő tanú nem látta, hogy I.r. vádlottat meg akarta ütni. Ilyen történetről számolt be I.r. vádlott, mely vallomást, bár először nem emlékezett rá, nem zárt ki tanú, lényegében elfogadott.

A terhelti és tanúbizonyítás hiányossága folytán a tényállás fontos részekben felderítetlen, sértett általi ütés tekintetében pedig részlegesen iratellenes is, mert I.r. vádlott nem pusztán öklütésről, hanem arról számolt be, hogy sértett kést vett elő, és késsel a kezében ütött felé. Ezt viszont a sértett az eljárásban nem ismerte el. A bizonyítás hibái miatt megalapozatlan egyben a vádtól jelentős részekben is eltérő tényállás megállapítás (sértett hajának megragadása, e sértett általi, a vádban nem jelzett ütés).

Fentiekén kívül az elsőfokú bíróság minden lényeges orvosi szakkérdést sem tisztázott megfelelő mélységben, illetve a tényállás megalapozottságának ellenőrzésére nem volt mellőzhető az orvos szakértő meghallgatása sem a másodfokú eljárásban.

A megalapozatlanság a másodfokú eljárásban a Be.352.§ (1) bekezdése alapján, bizonyítás felvételével orvosolható volt.

Az ítélet tábla a tényállást az alábbiak szerint helyesbíti.

- A vádlottak és a sértettek nagyjából azonos magasságúak, eltérő életkoruktól eltekintve közöttük lényeges erőkülönbség nem állapítható meg.
- A 6. oldal 5. bekezdéséből mellőzi, hogy sértett ököllel meg akarta ütni I.r. vádlottat, mely során a keze súrolta a vádlott állát.
- A 6. oldal 7. bekezdésében megállapítja, hogy II.r. vádlott az ásó lapjával ütötte háton .

A helyesbítéssel a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a Be.352.§ (2) bekezdése alapján a másodfokú ítéletkezés alapját képezte.

A tényállás helyesbítésének alapja és indokai a következők.

A megalapozottság ellenőrzése végett a másodfokú bíróság a fellebbezési tárgyaláson meghallgatta orvos szakértőt, aki érdemben megerősítette korábbi előadásait. Arra nézve véleménye ugyan nem nyújtott támpontot, hogy igazolható-e a vád azon állítása, miszerint sértett haját megragadta I.r-t a vágás előtt. E kérdésben az első bírói mérlegelés nem kifogásolható. Ilyen történetet maga a sértett sem állított, ilyen történetről csak sértett számolt be. Objektív adatok, ilyen eseményt támogató orvos szakértői vélemény nélkül a vád e része valóban nem bizonyított, mint ahogy I.r. vádlott ölési szándékának hangoztatása sem.

Az orvos szakértő a másodfokú eljárásban nyilatkozott a vádlotti és sértetti oldal erőviszonyairól, valamint kizárta, hogy sértett sérülését az ásó okozta. Ennek azért volt különös jelentősége, mert a nyomozás késői szakaszában erre konkrétan hivatkozott I.r. vádlott. A szakértő e kérdést vizsgálta, de kisebb ellentmondás volt tapasztalható az írásbeli vélemény és az elsőfokú tárgyalási véleménye között, mely feloldásra került a fellebbezési eljárásban, ahol a szakértő részletesen, logikusan magyarázta meg, hogy az ásó miért nem okozhatta id.sértett hátán a hosszú vágott sérülést.

A szakértő ezen túlmenően megerősítette azon nyomozati tanúvallomását, hogy II.r. vádlott az ásó lapjával ütötte meg sértettet, mely ütés jelentősebb erejű nem lehetett, hiszen sérülést nem idézett elő.

A fellebbezési tárgyaláson a másodfokú bíróság tanúként hallgatta ki tanúkat. A tanúvallomásokra a vádlottak észrevételt tettek, a lehetőségek szerint az ítéletábra a szükséges szembesítéseket elvégezte, megkísérelte feloldani a vallomások közötti eltéréseket.

A részbizonyítás alátámasztotta az első bírói álláspontot, hogy id.sértett hajának megragadása nem bizonyítható. Ugyanakkor az ítéletábra közvetlenül megvizsgálva a lényeges tanúvallomásokat, nem találta kétséget kizáróan bizonyítottnak, sőt részben iratellenesnek ítélte azt a megállapítást, hogy id. sértett nyakának megvágása előtt vádlottra támadt ökölütéssel.

Id. tanú 2007. április 1-jei, a cselekmény napján történt első rendőrségi kihallgatásán (nyomozati iratok 113-116.lap) ilyen történést nem állított, nem ismert el. vádlottal 2007. szeptember 4-én, az események után majd fél évvel fogatosított szembesítés során (nyomozati irat 196.lap) akként vallott, hogy bár nem emlékezik rá, de elfogadja azon terhelti állítást, hogy ütött az I.r. vádlott felé, de ez csak kézzel történhetett.

Az elsőfokú tárgyaláson (51.jkv.4-6.oldal) támadó fellépését, az I.r. vádlott felé ütést nem erősítette meg, sőt úgy nyilatkozott, hogy nem emlékszik a történetekre, csak felesége által elmondottak alapján idézte fel a történeteket a rendőrségen.

Ilyen előzmények után a másodfokú eljárásban újból elfogadta az I.r. vádlott azon védekezését, hogy ütött felé, kijelentve megbocsátását és hogy nem kéri vádlott megbüntetését.

Jól érzékelhető, hogy id. sértett bizonytalan és eltérő tartalmú tanúvallomásokat tett az első fokú ítéletben megállapított ütés tekintetében. Az ökölrel, kézzel ütést azonban a cselekményt közlelő tanúk, de még ilyen formában I.r. vádlott és II.r. vádlott sem erősítette meg.

tanúk a másodfokú tárgyaláson határozottan állította, hogy id.sértett nem ütött vádlott felé. Ezen kívül hangsúlyos, hogy az ütésről I.r. vádlott is másként nyilatkozott, mint id. sértett és mint ahogy az ítéletben szerepel.

Az I.r. vádlott ugyanis első rendőrségi kihallgatása során (nyomozati iratok 164.o.) és később id. sértettel történt szembesítés során is úgy vallott, hogy a sértett késsel a kezében ütött felé, és így súrolta állát a csapás. Id. sértett azonban végig vitatta, egyezően tanúvallomásával, hogy kés lett volna nála, másfelől nem is életszerű, hogy a kés elővéve a dulakodásban résztvevő kézzel üt úgy, hogy a kés semmilyen sérülést nem okoz.

Jelentőséggel bír az is, hogy I.r. vádlott igen lényeges kérdésben megváltoztatta a védekezését az eljárásban, mely előadásának hitelt érdemlősége ellen szól. Az I.r. vádlott először ugyanis elismerte, hogy ő sebezte meg id. sértett hátát is, később azonban már vitatta ezt.

Id. sértett ütésére nézve az első bírói mérlegelés nem felel meg a logika szabályainak és részben az iratok tartalmának sem. Az ítéletábra ezért a kellően nem bizonyított, a vádban sem szereplő, megalapozatlan ténymegállapítást az ítéletből mellőzte.

A részbeni megalapozatlansági hibáktól eltekintve az elsőfokú bíróság a lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat okszerűen vonta értékelés körébe, mely mérlegelési tevékenységgel a másodfokú bíróság is egyetértett. Részletesen vizsgálta a megyei bíróság a vádlotti védekezéseket, a tanúvallomásokat, valamint az orvos szakértői véleményeket, a helyszín adatait, mely bizonyítékok alapján a tényállás kétséget kizáró módon megállapítható volt.

A jogos védelmi helyzet megállapítását és az I.r. vádlott felmentését célzó védelmi fellebbezés részben a bizonyítékok értékelésén keresztül támadja a megalapozott tényállást, mely eredményre nem vezethetett, tekintettel arra is, hogy a tényállás helyessége esetén a másodfokú perben eltérő tények megállapítására, a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs perjogi lehetőség (Be.351-352.§).

A megyei bíróság törvényesen vont következtetést a vádlottak bűnösségére és a cselekmények minősítése is megfelel az anyagi jognak.

Az ítéletábra elsődlegesen kiemeli, hogy a Btk.2.§-ának általános rendelkezése szerint az elkövetéskor hatályos törvényt kell alkalmazni, mivel az első fokú, de különösen a másodfokú elbírálás idejére a büntető törvény lényegesen szigorodott.

I.r. vádlott élet kioltására alkalmas eszközzel, megfelelő indítékkal vágta meg id. sértett nyakát, majd ezt követően egy nagy vágott sérülést okozott a sértettnek a hátán is.

Az alanyi és tárgyi tényezők alapján eshetőleges ölési szándéka biztonsággal megállapítható.

Nem foghat helyt a védelem azon álláspontja, mely enyhébb minősítés megállapítását célozta. A nyakra, hátra késsel irányzott formában véghezvitt támadás, mely súlyos sérülést is okoz, a töretlen bírói gyakorlat szerint emberölés kísérletének minősül.

Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság, amikor nem látta megállapíthatónak I.r. vádlott oldalán a jogos védelmi helyzetet, mely döntést megerősítő körülmény, hogy a másodfokú bíróság mellőzte az id.sértett általi ütest.

Az előzményi, verekezéshez vezető történés tükrében is egyértelműen rögzíthető, hogy I.r. vádlott, amikor késsel a kezében kiment portájáról az utcára és megközelítette a sértettet, egyértelműen a jogtalanság talajára került, mely a jogos védelem megnyílását kizárja.

A jogos védelem megállapítása ellen szól, hogy id. sértett erőszakos fellépésének lezajlása, tehát a támadással fenyegető helyzet megszűnte után az I.r. vádlott tovább támadott a késsel és súlyosan megsebezte a helyszínt már elhagyni kívánó sértettet a hátán.

Jogos védelmi helyzet tehát még akkor sem lenne megállapítható, ha az I.r. vádlott nem állt volna a kezdettől fogva a jogtalanság talaján, illetve id.sértett valóban megütötte volna.

II.r. vádlott cselekményének minősítése is törvényes. E vádlott ugyanis közterületen olyan kihívóan közösségellenes és erőszakos magatartást tanúsított, mely alkalmas a garázdaság vétsége törvényi tényállásának kimerítésére. E vádlott ugyan ásóval ifj.sértett hátára ütött, de nyilvánvalóan csekély erővel, sérülést nem okozva, ezért a bűncselekmény súlyosabb minősítésére a másodfokú bíróság sem látott megfelelő alapot. Felmerül még e vádlottnál a csoportos elkövetés lehetősége, azonban az irányadó tényállás alapján, figyelemmel az ellenérdekű két fő sértetti pozíciójára is, a garázdaság minősített esete nem valósult meg.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket alapvetően helyesen feltárta. Az emberölés kísérletében marasztalt I.r. vádlottnál ugyanakkor nem az időmúlás enyhít, hanem az a tény, hogy relatíve hosszabb ideje állt büntetőeljárás hatálya alatt, mely során egy évig előzetes letartóztatásban is volt [BKv.56.III.10.].

A bűnösségi körülmények döntően alapos számba vétele ellenére a megyei bíróság az enyhítő tényezőknek túl nagy, míg a súlyosító körülményeknek indokolatlanul csekély nyomatókat tulajdonított, ezáltal mindkét vádlottal szemben rendkívül enyhe joghátrányt alkalmazott, melyek lényeges súlyosítása indokolt.

A többszörösen büntetett, korábban különös visszaesőként, majd többszörös visszaesőként erőszakos személy elleni bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélt, közterületen késsel véghezvitt élet elleni cselekmény kísérletét elkövető I.r. vádlottal szemben a 2 év 6 hónap tartamú főbüntetés és 2 éves tartamú mellékbüntetés a büntetési célok elérésére nem alkalmas. A cselekmény kísérlet volta, a kísérlet relatíve távoli jellege, az igen jelentős sértetti közrehatás miatt az enyhítő szakasz alkalmazása indokolt, azonban az első fokú ítéletben foglaltaktól csekélyebb mértékben. Ezért a másodfokú bíróság a főbüntetés tartamát 4 évre felemelte, egyben 4 évre súlyosította a közügyektől eltiltást is. E büntetés már tett arányos, összhangban áll az elkövető személyével és az elbírált büntett tárgyi súlyával.

A szintén több ízben büntetett, garázda cselekményt elkövető II.r. vádlottnál intézkedés alkalmazása kirívóan enyhe joghátrány. E vádlott esetében sem mellőzhető a büntetés kiszabása. A vagylagos büntetési nemek közül a másodfokú bíróság a Btk.44.§-a alapján fogházbüntetést alkalmazását tartotta indokoltnak a rendelkező részben írt 8 hónapos tartamban.

A büntetés céljai a II.r. vádlottnál a tényleges végrehajtás nélkül is elérhetők, ezért a szabadságvesztés végrehajtását a Btk.89.§ (1) (3) bekezdése alapján 2 évi próbaidőre felfüggesztette.

A pártfogó felügyelet elrendelését ugyanakkor a felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejére nem találta szükségesnek. A próbára bocsátás, mint intézkedés teljes egésze súlyosítás alá esett, értelemszerűen az intézkedés mellett alkalmazott pártfogó felügyelet sem juthat érvényre.

Az ítélet járulékos kérdésekben hozott, az előzetes fogva tartás beszámítására, az elkobzásra, a lefoglalás megszüntetésére és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezései a jogszabálynak megfelelnek.

Mindezekre figyelemmel a Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a büntetést kiszabó részében a Be.372.§ (1) bekezdés alapján megváltoztatta, míg helytálló rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdés alkalmazásával helybenhagyta, pontosítva a másodfokú eljárás adatai alapján az I.r. vádlott lakóhelyének címét és személyazonosító igazolványának számát.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be.381.§ (1) bekezdése alapján állapította meg, melyből a bűnösnek kimondott vádlottak egyetemlegesen viselik a tanúk útköltségét, külön pedig a személyükhöz és cselekvőségükhöz tapadó szakértői és a kirendelt védői díjat. A II.r. vádlott kirendelt védőjének első hatánapra vonatkozó díja, ahol érdemi eljárási cselekmény nem történt, az állam terhén marad.

Debrecen, 2010. szeptember 8.

Dr. Kardos Sándor sk.
a tanács elnöke

Dr. Háger Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Gömöri Olivér sk.
bíró

ZÁRADÉK: A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 5.B.1665/2007/67. számú ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett és II.r. vádlottal szemben kiszabott, próbaidőre felfüggesztett fogházbüntetés kivételével végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2010. szeptember 8.

Dr. Kardos Sándor sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül
tisztviselő